

DAN ANDREI POPESCU
ELENA ALINA OPREA

DREPT INTERNAȚIONAL
,
PRIVAT

Editura
Hamangiu
2023

CUPRINS

PRIMA VERBA _____ **VII**

CAPITOLUL I. INTRODUCERE ÎN STUDIUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL

PRIVAT	1
<i>Secțiunea 1. Praeambula iuris</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Fizionomia și specificul dreptului internațional privat</i>	8
<i>Secțiunea a 3-a. Știința dreptului internațional privat</i>	12
<i>Secțiunea a 4-a. Impactul Convenției europene a drepturilor omului</i>	14
<i>Secțiunea a 5-a. Impactul dreptului european</i>	16
<i>Secțiunea a 6-a. Naționalismul inerțial al dreptului internațional privat</i>	21
<i>Secțiunea a 7-a. Dreptul internațional privat român</i>	25
<i>Secțiunea a 8-a. European Private International Law</i>	30
<i>Secțiunea a 9-a. Încheiere</i>	39

CAPITOLUL II. REPERE GENERALE PRIVIND SOLUȚIONAREA

CONFLICTELOR DE LEGI	42
<i>Secțiunea 1. Norma de conflict și proximitatea dreptului</i>	42
§1. Preliminarii	42
§2. Normele de conflict	45
<i>Secțiunea a 2-a. Dialogul normelor de conflict. Retrimiteria</i>	50
§1. Preliminarii	50
§2. Retrimiteria	51
§3. Retrimiteria în materia succesiunilor internaționale	63
3.1. Articolul 34 alin. (1) din Regulamentul nr. 650/2012.	
Condiții pentru jocul retrimiterii	64
3.2. Articolul 34 alin. (2) din Regulamentul nr. 650/2012.	
Excluderea expresă a retrimiterii	68
§4. Aplicații practice privind retrimiteria	70
<i>Secțiunea a 3-a. Clauzele de excepție</i>	77
§1. Justiția cazului. <i>Umstände des Sachverhalts</i>	77
§2. Clauza generală (<i>Generalklausel</i>) și clauza de excepție (<i>Ausweichklausel</i>)	79
§3. Clauza generală (<i>Generalklausel</i>)	80
§4. Ar putea judecătorul român, apelând la principiul încrederii și al bunei-credințe (<i>Treu und Glauben</i>), să îndrepte efecte inechitabile în speță ale unor dispoziții legale explicite? Ar putea el judeca <i>contra legem</i> ?	84
§5. Clauza generală. Concluzii	88
§6. Clauza de excepție sau escapatorie (<i>escape clause/Ausnahme-, Ausweich- sau Berichtigungsklausel/clauses d'exception</i>)	90
§7. Clauza de excepție și norma de conflict	105

§8. Clauza de excepție și clauza reziduală _____	107
§9. Abuzul clauzei de excepție în scopuri substanțiale. Rocada siciliană. Când și cum putem trișa? _____	108
§10. Circumstanțele particularului în afara clauzei de excepție _____	112
§11. Clauza de excepție din perspectiva unui viitor regulament „Roma 0” sau a unui cod european de drept internațional privat _____	114
§12. Estetica clauzei de excepție în peisajul holistic internațional. Concluzii _____	115
<i>Secțiunea a 4-a. Lacunele normelor de conflict</i> _____	118
CAPITOLUL III. CONFLICTUL ÎN TIMP AL NORMELOR DE CONFLICT _____	129
<i>Secțiunea 1. Aplicarea în timp a normelor de conflict. Aspecte generale. Teoria lui Franz Kahn</i> _____	129
<i>Secțiunea a 2-a. Nacheinander sau nebeneinander? Dreptul intertemporal intern și dreptul conflictual intertemporal. Sisteme de drept succesive sau sisteme de drept paralele?</i> _____	136
<i>Secțiunea a 3-a. Remarci conclusive intermediare</i> _____	146
<i>Secțiunea a 4-a. „Consummatum est!” O posibilă prevalență a art. 91 față de art. 207 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil?</i> _____	150
<i>Secțiunea a 5-a. Aplicarea în timp a Regulamentului (CE) nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I)</i> _____	155
§1. Considerații introductive _____	155
§2. Aplicarea în timp a Regulamentului Roma I _____	156
§3. Impactul modificărilor substanțiale ale contractului intervenite sub imperiul <i>lex novum</i> _____	160
§4. Concluzii _____	166
CAPITOLUL IV. EVICȚIUNEA LEGII STRĂINE _____	181
<i>Secțiunea 1. Ordinea publică de drept internațional privat</i> _____	181
§1. Repere generale și conținut _____	181
§2. Excepția de neconstituționalitate și legea străină _____	190
§3. Rezerva succesorală privită din perspectiva dreptului internațional privat _____	193
§4. Poziția Casei franceze și critica ei _____	206
§5. „Rezerva judiciară” – o creație a dreptului internațional privat? _____	213
§6. Repere finale privind ordinea publică de drept internațional privat _____	217
<i>Secțiunea a 2-a. Frauda la lege</i> _____	219
§1. Premisa fraudei în dreptul internațional privat _____	220
§2. Condițiile excepției de fraudă _____	222
§3. Sancțiunea fraudei la lege _____	229

CAPITOLUL V. METODA LEGILOR DE POLIȚIE ÎN DREPTUL

INTERNAȚIONAL PRIVAT	230
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	230
<i>Secțiunea a 2-a. Cazurile de intervenție a legilor de poliție</i>	233
<i>Secțiunea a 3-a. Diferențieri</i>	240
<i>Secțiunea a 4-a. Influența dreptului european</i>	247
§1. Influența dreptului european asupra categoriei „legi de poliție”	247
§2. Influența europeană asupra aplicării legilor de poliție	257
<i>Secțiunea a 5-a. Reglementarea legilor de poliție în convenții internaționale</i>	258
<i>Secțiunea a 6-a. Reglementarea legilor de poliție în regulamentele europene de drept internațional privat</i>	260

CAPITOLUL VI. STATUTUL PERSONAL ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL

PRIVAT	267
<i>Secțiunea 1. Despre proximitate și metodă</i>	267
<i>Secțiunea a 2-a. Persoana fizică – între „mișcare” și „acasă”. Despre apartenență. Cui aparținem?</i>	270
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă statutului persoanei fizice</i>	275
<i>Secțiunea a 4-a. Reședința obișnuită</i>	290
<i>Secțiunea a 5-a. Scurte considerații istorice privind reședința obișnuită</i>	292
<i>Secțiunea a 6-a. Reperele reședinței obișnuite</i>	292
<i>Secțiunea a 7-a. Natura juridică a reședinței obișnuite</i>	297
<i>Secțiunea a 8-a. Reședința obișnuită și cetățenia</i>	307
<i>Secțiunea a 9-a. Reședința obișnuită și domiciliul</i>	312
<i>Secțiunea a 10-a. Reședința obișnuită în procedura notarială</i>	322
<i>Secțiunea a 11-a. În căutarea unei reședințe obișnuite</i>	323
<i>Secțiunea a 12-a. Identitatea de gen și sex a persoanei</i>	324
§1. Principiile Yogyakarta	325
§2. Al treilea sex?	326
§3. Identitatea de gen în fața Curții Europene a Drepturilor Omului	328
§4. Resurecția femininului	331
§5. Cuplurile de același sex și filiația	334
<i>Secțiunea a 13-a. Numele în dreptul internațional privat</i>	338
<i>Secțiunea a 14-a. Succinte concluzii</i>	350

CAPITOLUL VII. STATUTUL FAMILIAL ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL

PRIVAT	353
<i>Secțiunea 1. Legea aplicabilă promisiunii de căsătorie</i>	354
§1. Încheierea promisiunii de căsătorie	354
§2. Efectele promisiunii de căsătorie	355
<i>Secțiunea a 2-a. Aspecte privind legea aplicabilă formării căsătoriei</i>	356
§1. Legea aplicabilă formalităților căsătoriei	357

§2. Condițiile de fond la căsătorie _____	358
§3. Domeniul legii naționale _____	359
§4. Aspecte privind căsătoriile homosexuale _____	363
§5. Protecția drepturilor fundamentale ale omului în Europa și problema recunoașterii căsătoriilor între persoane de același sex _____	367
<i>Secțiunea a 3-a. Divorțul internațional</i> _____	380
§1. Competența internațională _____	380
§2. Legea aplicabilă divorțurilor internaționale _____	387
<i>Secțiunea a 4-a. Regimul matrimonial</i> _____	389
§1. Considerații introductive _____	389
§2. Legea aplicabilă _____	390
§3. Câteva repere despre opozabilitate, privită din perspectiva dreptului internațional privat _____	396
§4. Efectele față de terți. Regula _____	402
§5. Măsurile de protecție cu caracter material _____	402
§6. Opozabilitatea față de terți _____	405
§7. Obiectul cunoașterii terților. Unde trebuie ei să privească? _____	409
§8. Opozabilitatea regimului matrimonial față de terți. Perspectiva românească _____	414
§9. Despre „semi”-opozabilitatea regimului matrimonial _____	415
§10. Cazuri speciale _____	417
§11. Ce se întâmplă în cazul unei căsătorii înregistrate în registrul de stare civilă român, însă fără specificarea regimului matrimonial? _____	417
<i>Secțiunea a 5-a. Ocrotirea minorilor</i> _____	418
§1. Contextul _____	418
§2. Considerații generale _____	423
§3. Conceptul de „minor” _____	424
§4. Conceptul de „responsabilitate parentală” _____	425
§5. Răspunderea părintească _____	427
§6. Raportul dintre Regulamentul Bruxelles II ter (Regulamentul Bruxelles II bis), Convenția de la Haga din 1996 și normele naționale de competență internațională _____	428
<i>Secțiunea a 6-a. Medierea</i> _____	445
§1. Introducere _____	446
§2. Despre mediere în general _____	447
§3. Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator _____	448
§4. Directiva privind medierea _____	449
§5. Medierea în conflictele de familie _____	451
§6. Terminologie. Mediere – conciliere – arbitraj _____	452
§7. Avantajele medierii _____	453

§8. Relansarea discuțiilor privind utilitatea medierii _____	454
§9. Legea aplicabilă acordurilor de mediere _____	455
§10. Acordurile parentale _____	458
CAPITOLUL VIII. CONFLICTE DE LEGI ÎN MATERIA FILIAȚIEI _____	463
<i>Secțiunea 1. Filiația copilului din căsătorie _____</i>	<i>464</i>
§1. Determinarea <i>lex filiationis</i> _____	464
§2. Domeniul <i>lex filiationis</i> _____	469
<i>Secțiunea a 2-a. Filiația copilului din afara căsătoriei _____</i>	<i>473</i>
§1. Stabilirea filiației copilului născut în afara căsătoriei _____	473
§2. Recunoașterea filiației copilului născut în afara căsătoriei _____	475
§3. Domeniul <i>lex filiationis</i> _____	476
<i>Secțiunea a 3-a. Mater semper (in)certa est? Maternitatea pentru altul sau copiii nimănui. Privire din perspectiva dreptului internațional privat _____</i>	<i>481</i>
§1. Sarai și Agar _____	481
§2. Introducere _____	481
§3. Forme _____	482
§4. Drept internațional privat și drept comparat _____	485
§5. Proiectul francez de reformă _____	502
§6. Asistența mamelor surogat _____	504
§7. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului _____	508
§8. Repere finale _____	512
§9. <i>Quid iuris?</i> _____	516
§10. Concluzii _____	525
CAPITOLUL IX. ADOPTIA INTERNAȚIONALĂ _____	532
<i>Secțiunea 1. Competența jurisdicțională _____</i>	<i>535</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Recunoașterea hotărârilor străine _____</i>	<i>536</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Conflicte de legi în materie de adopție _____</i>	<i>539</i>
§1. Legea aplicabilă pentru constituirea relației _____	540
§2. Legea aplicabilă efectelor adopției _____	552
CAPITOLUL X. OBLIGAȚIILE DE ÎNTREȚINERE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT _____	555
<i>Secțiunea 1. Competența jurisdicțională în materie de obligații de întreținere _____</i>	<i>560</i>
§1. Alegerea instanței competente _____	562
1.1. Limitări cu privire la instanțele ce pot fi alese _____	562
1.2. Limitări cu privire la disputele pentru care se poate alege instanța competentă _____	563
§2. Prorogarea tacită de competență _____	563

§3. Criterii obiective de determinare a instanței competente _____	564
3.1. Instanțele de la reședința obișnuită a pârâtului [art. 3 lit. (a) din Regulamentul nr. 4/2009] _____	566
3.2. Instanțele de la reședința obișnuită a creditorului de alimente [art. 3 lit. (b) din Regulamentul nr. 4/2009] _____	567
3.3. Competența accesorie unei acțiuni privitoare la starea persoanei _____	571
3.4. Competența accesorie unei acțiuni în materie de răspundere părintească _____	571
3.5. Competența subsidiară/reziduală (art. 6 din Regulamentul nr. 4/2009) _____	573
3.6. <i>Forum necessitatis</i> _____	574
3.7. Competența pentru modificarea hotărârilor privitoare la obligațiile de întreținere _____	575
§4. Norme procedurale _____	575
4.1. Litispendență și conexitate _____	576
4.2. Măsuri provizorii și de protecție _____	578
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă obligațiilor de întreținere – Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere</i> _____	578
§1. Principii generale de determinare a legii aplicabile _____	583
1.1. Autonomia de voință _____	584
1.2. Criterii obiective de determinare a legii aplicabile _____	586
1.2.1. <i>Legea din statul de la reședința obișnuită a creditorului (art. 3)</i> _____	586
1.2.2. <i>Reguli speciale în favoarea unor creditori privilegiați (art. 4)</i> _____	591
1.3. Clauza de excepție: regulă specială privitoare la obligațiile de întreținere între soți, foști soți și persoane a căror căsătorie a fost anulată (art. 5) _____	596
1.4. Măsuri speciale de apărare în relațiile dintre colaterali, afini sau anumiți ascendenți/descendenți (art. 6) _____	597
1.5. Conflicte de legi interne sau interregionale (art. 15) _____	598
1.6. Excluderea retrimiterii (art. 12) _____	599
1.7. Ordinea publică de drept internațional privat (art. 13) _____	600
§2. Domeniul legii aplicabile (art. 11) _____	602
<i>Secțiunea a 3-a. Circulația transfrontalieră a hotărârilor în materie de obligații de întreținere</i> _____	607
§1. Hotărâri pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 _____	609
§2. Hotărâri pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 _____	610

§3. Hotărâri provenind din state membre ale Convenției de la Haga din 2007 _____	613
§4. Hotărâri provenind din state terțe, nemembre ale Convenției de la Haga din 2007 _____	615
CAPITOLUL XI. DREPTUL INTERNAȚIONAL AL SUCCESIUNILOR _____	616
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive _____</i>	<i>616</i>
§1. <i>Praeambula fidei et iuris _____</i>	616
§2. Tradiția. Ce este ea? _____	621
§3. Tradiția – o formă de a înnoda timpul _____	624
§4. Diversitatea sistemelor succesoriale europene _____	632
<i>Secțiunea a 2-a. Regulamentul european al succesiunilor. Domeniu de aplicare _____</i>	<i>635</i>
§1. Unificarea normelor de conflict în materie succesorală în plan european _____	635
§2. Caracterul internațional al succesiunii _____	637
§3. Precizări terminologice _____	639
§4. Domeniul de aplicare material _____	639
§5. Domeniul de aplicare în spațiu _____	667
§6. Aplicarea în timp a Regulamentului nr. 650/2012 _____	667
<i>Secțiunea a 3-a. Reguli de competență internațională _____</i>	<i>668</i>
§1. Regula generală _____	668
§2. Alegerea forului _____	672
§3. Declinarea competenței _____	675
§4. Competența subsidiară _____	676
§5. <i>Forum necessitatis _____</i>	<i>679</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Reguli de bază și principii în materia succesiunilor internaționale _____</i>	<i>680</i>
§1. Introducere _____	680
§2. Principiul unității moștenirii _____	681
§3. Principiul proximității _____	686
§4. Principiul predictibilității _____	688
§5. Principiul voinței autorului moștenirii _____	689
§6. Principiul solemnității și al formelor _____	690
§7. Principiul competiției între sistemele succesoriale europene _____	693
§8. Repere finale _____	695
<i>Secțiunea a 5-a. Determinarea legii aplicabile _____</i>	<i>696</i>
§1. Principiul ultimei reședințe obișnuite a defunctului _____	696
§2. Domeniul legii succesiunii _____	701
§3. Legea aplicabilă testamentelor _____	705
§4. Testamentele comune _____	707
§5. Cazuri practice _____	709

§6. Legea aplicabilă pactelor succesoriale _____	716
6.1. Conceptul de „pact succesoral” din perspectiva Regulamentului nr. 650/2012 _____	716
6.2. Tipologia pactelor succesoriale _____	717
6.3. Legea aplicabilă pactelor succesoriale _____	718
6.4. Adaptarea efectelor specifice pactelor succesoriale ținând seama de principiile și rigorile <i>lex successionis</i> _____	723
<i>Secțiunea a 6-a. Certificatul european de moștenitor</i> _____	725
§1. Caracter opțional _____	725
§2. Autoritatea competentă _____	728
§3. Procedură _____	731
§4. Eliberare. Modificare. Retragere _____	732
§5. Conținut _____	734
§6. Efecte _____	734
 CAPITOLUL XII. PERSOANA JURIDICĂ ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT _____	 738
<i>Secțiunea 1. Legea aplicabilă statutului organic al persoanei juridice</i> _____	740
§1. Criteriul de legătură. Naționalitatea _____	740
§2. Incidența dreptului european. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene _____	741
<i>Secțiunea a 2-a. Grupurile de societăți – aspecte privind legea aplicabilă</i> _____	750
§1. Legea aplicabilă sucursalei _____	752
§2. Legea aplicabilă filialei _____	753
<i>Secțiunea a 3-a. Domeniul de aplicare al legii naționale a persoanei juridice</i> _____	755
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă fuziunilor transfrontaliere</i> _____	765
 CAPITOLUL XIII. CONFLICTE DE LEGI ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII CONTRACTUALE _____	 769
<i>Secțiunea 1. Autonomia de voință în materie contractuală</i> _____	769
§1. Autonomia de voință – aspecte introductive _____	769
§2. Fundamentare _____	772
§3. Regimul juridic al clauzei de alegere a legii aplicabile. Condiții de valabilitate _____	778
3.1. Caracterul internațional al contractului _____	778
3.2. Absența unei legături între contract și legea aleasă. Dificultăți de sancționare a fraudei _____	780
3.3. Posibilitatea de limitare a libertății părților prin reguli imperative _____	782
3.4. Obiectul alegerii părților: legislația unui anumit sistem de drept _____	787
3.5. Determinarea legii alese _____	790

§4. Efectele clauzei de <i>electio iuris</i> _____	800
4.1. Rolul legii statale alese de părți – guvernează contractul _____	800
4.2. Aplicarea dispozițiilor noi aparținând <i>lex contractus</i> contactelor în curs de executare _____	801
4.3. Posibilitatea anulării contractului sau a clauzelor lui prin aplicarea legii alese de părți _____	802
4.4. Posibilitatea limitată de a multiplica legile aplicabile aceluiași contract – „ <i>dépeçage</i> ” _____	803
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă contractului în absența alegerii</i> _____	807
§1. Aspecte introductive _____	807
§2. Regulile generale din Regulamentul Roma I _____	808
2.1. Legea aplicabilă contractelor de vânzare de bunuri _____	810
2.2. Legea aplicabilă contractelor de tranzacționare de instrumente financiare în cadrul unui sistem multilateral _____	813
2.3. Contractele care au ca obiect drepturi reale imobiliare și contractele de închiriere de imobile _____	816
2.4. Contractele ce au ca obiect servicii – regula generală _____	820
2.5. Contractele ce au ca obiect servicii – reguli particulare _____	822
2.5.1. <i>Legea aplicabilă contractelor de franciză</i> _____	822
2.5.2. <i>Legea aplicabilă contractelor de distribuție</i> _____	825
§3. Reguli subsidiare _____	830
3.1. Reședința prestatorului caracteristic _____	830
3.2. Clauza de excepție _____	842
3.3. Regula reziduală _____	851
<i>Secțiunea 3-a. Legea aplicabilă contractului internațional de consum</i> _____	853
§1. Domeniul de aplicare _____	853
§2. Consumatorul – calificare _____	855
§3. Profesionistul – calificare _____	866
§4. Orientarea activităților _____	872
§5. Elementele de legătură _____	877
5.1. Autonomia de voință în materie de contracte de consum _____	877
5.2. Criteriul obiectiv – reședința obișnuită a consumatorului _____	879
§6. Excepții de la regulă _____	881
§7. Discuție cu privire la eventualul rol al legilor de poliție în materie de contracte de consum _____	887
§8. Incertitudini cu privire la metoda de aplicare spațială a normelor imperative conținute în directivele europene de armonizare materială a dreptului consumului și în dreptul național de transpunere _____	891
8.1. Tipologia regulilor de aplicabilitate utilizate de directivele europene _____	891
8.2. Identificarea condițiilor de aplicare a normelor materiale armonizate _____	892

8.3. Natura regulii standardului minim european, inclusă în directivile de protecție a consumatorilor _____	896
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă contractului de transport</i> _____	901
§1. Legea aplicabilă contractului internațional de transport de mărfuri [art. 5 alin. (1) din Regulamentul Roma I] _____	902
§2. Legea aplicabilă contractului internațional de transport de pasageri [art. 5 alin. (2) din Regulamentul Roma I] _____	905
§3. Clauza de excepție [art. 5 alin. (3) din Regulamentul Roma I] _____	906
<i>Secțiunea a 5-a. Legea aplicabilă contractului de asigurare</i> _____	908
§1. Domeniul de aplicare al regulilor speciale de la art. 7 din Regulamentul Roma I _____	908
§2. Regulile de conflict pentru contractele de asigurare care acoperă riscuri majore _____	910
§3. Regulile de conflict pentru contractele de asigurare de riscuri de masă și asigurare de viață (în care riscul este localizat pe teritoriul unui stat membru) _____	912
§4. Soluția specială _____	914
<i>Secțiunea a 6-a. Legea aplicabilă contractului internațional de muncă</i> _____	915
§1. Autonomie de voință încadrată _____	919
§2. Determinarea obiectivă a legii aplicabile _____	922
2.1. Elementul principal de legătură – locul executării obișnuite a muncii _____	923
2.1.1. <i>Salariatul își desfășoară munca pe teritoriul mai multor state</i> _____	924
2.1.2. <i>Salariatul își schimbă locul unde prestează munca</i> _____	927
2.2. Criteriul obiectiv subsidiar _____	933
§3. Clauza de excepție _____	935
§4. Ordinea publică internațională _____	936
§5. Legile de poliție _____	936
§6. Detașare transfrontalieră europeană _____	940
§7. Condițiile testului de proporționalitate _____	948
<i>Secțiunea a 7-a. Limitele aplicării lex contractus</i> _____	952
<i>Subsecțiunea 1. Regulile internațional imperative (legile de poliție) în materie de contracte internaționale</i> _____	952
§1. Definiția legilor de poliție potrivit art. 9 alin. (1) din Regulamentul Roma I _____	955
§2. Legile de poliție străine în contractele internaționale, potrivit art. 9 alin. (3) din Regulamentul Roma I _____	964
2.1. Intervenția legilor internațional imperative străine (care nu aparțin nici <i>lex contractus</i> , nici <i>lex fori</i>) _____	964
2.2. Regulamentul Roma I și aplicarea legilor de poliție străine _____	972

<i>Subsecțiunea a 2-a. Ordinea publică internațională în materie de contracte internaționale</i>	981
§1. Aspecte introductive	981
§2. Noțiune și aplicare	982
§3. Ordinea publică și dreptul european	986
<i>Secțiunea a 8-a. Legea aplicabilă reprezentării voluntare</i>	991
§1. Introducere	991
§2. Terminologie	992
§3. Natura juridică a reprezentării	993
§4. Concurența între mandatar și mandant. Competiția și coliziunea actelor	995
§5. Capacitatea reprezentantului	996
§6. Reglementarea reprezentării în dreptul nostru intern. Câteva repere	998
§7. Impactul asupra dreptului internațional privat	1002
§8. Diferențieri din perspectiva legii aplicabile	1003
8.1. Repere generale	1003
8.2. Discuții	1004
§9. Ce lege se va aplica contractului de mandat și procurii?	1009
§10. Răspunderea lui <i>falsus procurator</i> . Legea aplicabilă	1009
§11. Repere finale	1019
§12. Reforma reprezentării voluntare în dreptul internațional privat german	1031
<i>Secțiunea a 9-a. Legea aplicabilă cesiunii voluntare</i>	1035
§1. Figura cesiunilor	1035
§2. Sediul materiei	1035
§3. Excluderi	1040
§4. Opozabilitatea cesiunilor	1048
<i>Secțiunea a 10-a. Subrogația legală, obligațiile cu debitori multipli și compensația</i>	1052
§1. Subrogația legală	1052
§2. Obligații cu pluralitate de debitori	1055
§3. Compensația	1059
CAPITOLUL XIV. CONFLICTE DE LEGI ÎN MATERIE EXTRA-CONTRACTUALĂ	1063
<i>Secțiunea 1. Precizări introductive</i>	1063
<i>Secțiunea a 2-a. Reguli de conflict generale privitoare la faptele ilicite</i>	1080
§1. <i>Lex loci damni</i>	1080
§2. Legea din statul de reședință comună	1089
§3. Clauza de excepție	1093

<i>Secțiunea a 3-a. Reguli de conflict speciale în materie delictuală</i>	1096
§1. Răspunderea pentru daune provocate de produse defectuoase (art. 5 din Regulamentul Roma II)	1097
§2. Răspunderea pentru concurența neloială și actele de restrângere a liberei concurențe (art. 6 din Regulamentul Roma II)	1103
§3. Răspunderea pentru atingeri aduse mediului înconjurător (art. 7 din Regulamentul Roma II)	1112
§4. Atingeri aduse drepturilor de proprietate industrială și intelectuală (art. 8 din Regulamentul Roma II)	1116
§5. Răspunderea pentru acțiuni sindicale (art. 9 din Regulamentul Roma II)	1122
<i>Secțiunea a 4-a. Îmbogățirea fără justă cauză și gestiunea de afaceri – legea aplicabilă</i>	1124
<i>Secțiunea a 5-a. Culpă in contrahendo. Privire din perspectiva dreptului internațional privat</i>	1130
§1. Preambul	1130
§2. Noțiuni. Sediul materiei. Clasificări și clarificări	1130
§3. Perspectiva dreptului internațional privat – între Bruxelles I bis și Roma II	1136
<i>Secțiunea a 6-a. Alegerea legii aplicabile obligațiilor extra-contractuale</i>	1143
<i>Secțiunea a 7-a. Domeniul de aplicare al legii competente în materie extra-contractuală</i>	1147
<i>Secțiunea a 8-a. Înlăturarea legii aplicabile</i>	1153
§1. Excepția de ordine publică internațională în materie de obligații extra-contractuale	1153
§2. Legile de poliție	1155
§3. Normele de securitate și comportament	1158
<i>Secțiunea a 9-a. Scurte concluzii în legătură cu regulile din Regulamentul Roma II</i>	1159
<i>Secțiunea a 10-a. Regula de conflict subsidiară de la art. 2641 alin. (2) C.civ.</i>	1160
<i>Secțiunea a 11-a. Răspunderea pentru atingerile aduse vieții private și drepturilor personalității</i>	1161
Anexă. Regulamentul (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii	1181
Bibliografie selectivă	1243